

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ-ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Ieșire de două ori pe săptămână prin îngrădirea
la comanda de redacție.
Atelierile tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA

1838

GHLBARITIU ȘI SFÎNȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300. Autorități și Societăți lei 600.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 57 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

Sâmbătă 31 Iulie 1943

Anul 106

S'a făcut...

de Dr. N. Căllman

La despărțiri și la banchete se obișnuiește să se spună oamenilor vorbe bune. De multeori chiar mai bune decât au fost faptele lor. Și mulți se complac în vorbe frumoase. Cred în ele și sunt în stare să-și însușească chiar și fapte pe care nu le făcuseră. De dragul vorbelor.

Și iarăși, îi vezi pe mulți, nu odată, umflându-se în penele altora, spunând în vorbe frumoase ce au făcut și ce au dres ei. „Am făcut”, este tonul obișnuit al multor dirigători, mari și mai puțin mari.

Și lucru dureros era, și mai este încă de prea multe ori, că acesta nu e numai un ton de a vorbi, ci și un fel de a acționa.

Mulți, ajunși la o cât de mică putere și răspundere, cred că toate acțiunile se încep cu ei. Vreau să facă totul și de toate. Ei singuri. Impiedecă pe alții să lucreze, numai ca să li se poată spune că ei au făcut și dres multe și de toate. Se amestecă în toate și astfel împiedecă orice inițiativă și muncă a altora.

Un om de treabă care pleacă nu spune *am făcut*, ci foarte simplu: *s'a făcut*. Și ca vorba îi este și fapta. Nu vrea să facă singur, ca să poată spune *am făcut*. Dorința lui de căpetenie îi va fi să se facă cât mai multe lucruri bune și în interesul general al populației. Sigur, va contribui și el, cu toată munca lui, la fapte. Nu va fi un simplu privitor al muncii altora. Va participa la toate acțiunile culturale, naționale, de asistență socială și de interes general. Va îndemna, încuraja, ajuta și se va bucura de faptele bune.

Dacă toți dirigătorii, mari și mici, ar face așa, credem că ar fi bine. N'ar mai fi tot felul de inițiative — bazaco-nii, cu începuturi pompoase și cu sfârșit repede, în rapoarte și dosare.

Ar fi asigurată continuitatea muncii, adăugându-se mereu la munca trecutului câte o fărâmiță mai mică sau mai mare, după puterea și vrednicia fiecăruia. Inițiativele mari și mici s'ar încadra în munca trecutului și a prezentului.

Numai așa s'ar putea trasa drumuri care să rămână și să meargă către o țintă bine fixată.

Numai așa s'ar putea realiza și la noi lucruri care să fie cu adevărat spre binele nației, rămânând în realizări cu durabilitate și nu numai în începuturi mari cu rapoarte frumoase, ce mor în arhive.

Scrisoare prietenului Hulea

de

ION COLAN

Pataky a vrut să facă o glumă — lucru ce se obișnuiește într-o conferință cu subiect arid, așa cum pare a fi fost a D-sale.

Căci altfel este drept, iubite prietene Hulea, am putea completa informațiile d-lui Tibor Pataky cu mii de cazuri românești, rutene, slovace, croate, sârbe și germane, în care „egalitatea absolută de drepturi și securitatea” minorităților din Ungaria au rămas într'un stadiu puțin cam feudal. Iar dacă d-l Pataky a vorbit serios, probabil că din acest punct de vedere a privit problema libertății și securității Românilor și Rutenilor din Ungaria, cărora le-a dat aceste emoționante asigurări.

Și eu sunt convins, prietene, că cei peste un milion de Români rămași în Ardealul de Nord (să nu se supere d-l Pataky că nu întrebuițez formula „Ardealul cedat”, fiindcă d-sa ar crede că l-am cedat tocmai ca să dăm posibilitate Românilor să se desvolte liberi, ori ca să-și păstreze etnicitatea lor specifică, așa cum spune d-sa) sunt convins, deci, că frații noștri au luat act de declarațiile d-lui secretar de stat, așa cum luăm act și noi și cum am mai luat în multiseculara experiență pe care-o avem. Dacă a glumit, suntem dispuși să înălțăm până la ceruri hohotul nostru de răs,

chiar dacă ne vine să plângem; după cum, dacă a vorbit serios, ne aducem aminte că astfel de declarațiuni parcă au mai fost făcute și de fie iertatul de Dumnezeu conte Ștefan Tisza, și de contele Apponyi, știut fiind că ele fac o foarte bună impresie în străinătate; ceea ce n'a împiedecat, totuși, ca lucrurile să-și urmeze calea lor, în „egalitate absolută de drepturi și în securitate”, până am ajuns noi, Transilvănenii, (și alte minorități), de am mulțumit frumos pentru „posibilitatea unei libere dezvoltări”, oferind ingratitudinea actului dela Alba-Iulia.

De aceea, prietene profesor Eugen Hulea, deși sunt absolut convins că exemplul pe care-l dai în acel articol despre felul cum este aplicată în țara vecină ideea de dreptate și libertate corespunde într-un tot adevărului, iartă-mă, dar din anumite motive nu-l pot da publicității.

Povestea Ianculeștenilor pe care ne-ai relatat-o, e un caz, din atâtea.

Cum spui tu: „Să o înscriem și pe aceasta la răboj și să așteptăm”. Căci într-o zi o să venim, iară, și noi, și Ianculeștenii la Alba-Iulia, ca să-ți restituim articolul ăsta al tău, adevărindu-se astfel vorba că Românul este „ține minte”.

D O R

Țară de sânge, țară cu străbuni
Mi-ești dragă precum lumina, soarele,
Cum t-ș dragi pădurii căprioarele
Și primăverii cântul de lăstun.

Țară sfântă ca o litanie,
Te iubesc precum țaranii, plugul —
Prea te-apasă nedreptatea, jugul...
Transilvanie, Transilvanie!

Țară de peste munți, țară de stei,
Mi-ești dragă ca floarea din poienă,
Ca doi ochi de fată ardeleană,
Când poposește tineretea n'el.

Țară cu tristețe de țintirim,
Prea vitregă și-a fost istoria...
Țară sfântă, țara lui Horla,
Cu tine n' gând ne naștem și murim.

Dragomir Nichifor

Problemele filmului european

— Considerații preliminare —

de Ion Gherghel

I.

Psihoza războiului a adus cu sine ca sălile de cinematograful de pretutindeni să fie, în general, mai ticsite decât în timpuri normale. Această formă de comunicare a ideilor și pasiunilor omenești a ajuns să se generalizeze într-o măsură uimitoare. Astăzi nimeni nu mai poate să nesocotească valoarea de circulație a cinematografului, chiar dacă din punct de vedere estetic ar fi inclinat să nu-i recunoască aproape nicio valoare.

Ne răsună și astăzi în memorie semnificativele aprecieri ale artistului nostru de rasă, Puiu Iancovescu, aprecieri împărtășite, într-o „după amiază brașoveană”, neastâmpăratului și însetoșatului nostru colaborator Lucian Valea. Pentru protagonistul scenei româ-

nești filmul nu e altceva decât „teatru în conservă”. Dovada e simplă și concludentă: „După 50 de ani filmul s'a epuizat, după 2000 (două mii) de ani noi abea ne naștem... Nu poate exista comparație între carne, oase și celuloid... Dacă accept totuși ceva în cinematograful, este rezistorul. Actorii? — Se scoală dela 5 dimineața și repetă: *Totul între noi s'a sfârșit!* de o mie de ori și când au spus-o mai prost, atunci e mai bine, fiindcă atunci a căzut lumina cum trebuie”.

Actorul Iancovescu nu crede decât în puterea teatrului viu, în „teatrografia” de pură esență umană. Avem de a face, — ce-i drept — și n' teatru, cu ficțiuni dramatice, dar actorul e viu, în timp ce pe ecran el e o simplă imagine. În schimb aceste imagini se pot

INSTANTANE

Vandalism

E aproape o lună de când am văzut primul copil încărcat cu ramuri mari de tel, târând prin praful uliții bielele flori abia îmbobocite. Hital de ceat, m'am gândit, tare sănătos trebuie să fie. Apoi am văzut pe același copil îmbiind lumea cu florile cules: de pe crengi și îndesate în fundul pălăriilor sau prin buzunarele lor murdare, îmbiindu-le pentru un pol sau doi, ca să le iasă banii de cinematograful, de circ, de țigări, etc. De țigări zic, da, căci i-am văzut pe purtătorii de ramuri după vreo oră-două trăgând lacom din țigară în văzul tuturor. Ce gust trebuie să aibă buruiana aceasta otrăvită la vârsta de opt sau nouă ani, nu știu. Știu însă că o picătură de sânge vandal curge prin vinele noastre. Ne place să distrugem ce alții au clădit. Copiii rup crengile, omul mare taie copacul. Să tai un tel în plină floare, când seva svănește sub scoarța lui, e — după mine — un sacrilegiu. Un cunoscut al meu a comis păcatul și i-am reproșat. S'a grăbit să-mi răspundă că floarea a cules-o toată. Văzui că nu mă înțeleg și am tăcut.

De câte ori trec dela cinematograful „Astra” spre centru, număr fără să vreau trunchiurile ciuntite ale copacilor ce formaseră până ieri marginea parcului. Li număr mereu: Unu, doi, trei... unsprezece. Unsprezece copaci sănătoși, din soiul arborilor decorativi, cu trunchiul scund și coroana rotundă, au căzut sub securea omului, în plină sevă și ei, în primăvară. Puteau ei oare să pună în umbră colosul dela spatele lor, noul palat al Colosului Militar? Umbreau doar o mică porțiune de drum, oferind răcoare plăcută drumetului și adăpost atâtor biete păsărele. Astăzi țâșnește dărză vieța din cele unsprezece rădăcini, ca tot atâtea blesteme îndreptate împotriva celor vi-novați.

Pe marginea văii, după ziduri, imediat cum treci de poartă, era un drum cu deasă umbră de castan. Era deasă umbra, bună pentru zilele de arșiță grea. Un tunel verde, larg și întunecos. Deunăzi trecând pe-acolo văzui tunelul luminat, scaldat în soare. Unsprezece, exact unsprezece trunchiuri ciuntite și aci. În parcul din preajma liceului Șoguna s'a rupt de vânt o ramură dintr'un copac. Prilej nimerit de a tăia a doua zi copacul în plină vară.

Incepe a te îngrijora această pornire de distrugere căreia nu i se pune stavilă din partea nimanui. Nu avem inimă pentru lucrurile care contribuie la decorul vieții noastre, cel puțin să ne dăm seama că mâni ploase au sădit acești copaci cu'n scop binecuvântat. Brașovul este un oraș vechiu, cu clădiri sobre, cu ziduri imbrăcate în mușchiu. Parcurile cu arbori seculari, în stare sălbatecă, nemăestrită, cadrează cu înfățișarea orașului, nu copăceii sădiți de-un an, de doi. E păcat de moarte să j-rifești o singură mlădiță din această podoabă verde pentru a clădi palate sau pentru ca Stan și Bran să-și asigure lemne de foc.

Ecat. Pitiș

numai cadrul, numai exteriorul, — fi-rește mult mai împodobit, mult mai amplu și mai variat, uneor chiar copios înzorzonat!

Și totuși! — Lumea e atrasă din ce în ce mai mult de cinematograful. Filmul place, și pace! Radio nu are toată lumea, la filme aleargă toți, cu mic cu mare, dându-și, unii, ultimul ban din buzunare.

Mulți, foarte mulți dintre tinerii noștri „studioși” — înglobând aici și fetele — vor fi uitând adeseori numele autorilor noștri de valoare din literatură, dar numele matadorilor și stelelor de pe firmamentul filmului li se întipărește, de obicei, adânc în memorie, dat fiind contactul lor permanent cu cinematograful.

Din cele expuse mai sus se poate întrezări că, personal, nu sunt un prieten prea mare al acestui mijloc de comunicare. Dar nu sunt nici dușmanul filmului. Ocup așadar un loc de mijloc, care îmi permite să privesc lucrurile cu ochiul critic, alegând ce e bun de ce

cred că e nepotrivit. Oricare pedagog poate să-și dea seama de înrăurirea ce o exercită filmul, pe nesimțite, asupra spectatorilor. Și nu poate să ne fie indiferent faptul, că felul de a gândi și de a simți al maselor, și în special al tinerimii, se modifică, pe încetul dar în mod sigur, în bine sau în rău, sub influența ecranului.

După eliminarea concurentului american, forțele creatoare de pe arena industriei cinematografice din Europa s'au văzut nevoite să-și strângă rândurile. Probleme mari își așteptau și, în parte, își mai așteaptă rezolvarea. Reorganizarea din temelii a filmului european din punct de vedere tehnic, economic și artistic se impune cu putere elementară, dacă nu vrem să vedem piața europeană din nou invadată — după ce va trece criza războiului actual — de produsele de peste Ocean. Deocamdată nu este prea numeroasă lumea, care ar regreta că nu mai apar pe ecran simandicoasele și alin-

tatele figuri, crescute, dacă nu chiar născute, la Hollywood. Dar odată și odată lucrurile pot să se schimbe și istoria cu sugrumarea sistematică a inițiativelor cinematografice europene de către Americanii lipsiți de scrupule ar putea să se repete.

In vederea deslegării problemelor de reorganizare a filmului european s'au pus temelele — în vara anului 1941 — unui gremiu al industriilor cinematografice, care au știut să-și asigure sprijinul și bunăvoința guvernanților: *Camera internațională a filmului*. Despre lucrările și realizările acestui for internațional cu caracter european vom schița o dare de seamă în articolele următoare.

Armata fără Dumnezeu

Propaganda antireligioasă — un principiu în armata sovietică

În armata sovietică jurământul se depune fără pomenirea lui Dumnezeu; jurământul pe drapel este făcut de fiecare om prin angajament subscris.

În fosta Rusie fiecare regiment avea un preot, subordonat episcopului în eparhia căruia se găsea unitatea. Un episcop militar exista, propriu zis, numai când armata se găsea pe picior de războiu. În armata roșie natural că nu poate fi vorba de îngrijirea spirituală a soldatului, în locul ei găsindu-se propaganda antireligioasă. Deputatul ateu rus Lucacevski spunea la congresul internațional ateu din 1928: „În Armata Roșie există ceiule atee, cercuri antireligioase și cuiburi de același fel. Bibliotecile militare posedă literatură antireligioasă. Secțiunea științifică a comitetului central ateu a întocmit programe speciale pentru cercurile antireligioase ale soldaților. Soldații roșii și comandanții iau parte la toate lucrările seminariilor antireligioase din orașele unde se găsesc unitățile lor.

„Avem în armată un mare procent de comsomoli — membrii partidului — care se ridică la 49,3%. Printre comandanți cifra este mult mai mare, atingând 68,3%. Dacă calculăm pe unități vedem că aparțin partidului comunist: dintre comandanții de regiment aproape 72%, dintre cei de divizie 90% și dintre cei de corp 100%.”

Această declarație a reprezentantului Comisarului Poporului pentru apărarea URSS, făcută la al 7-lea Congres al partidului („Ivestia” din 31. I. 35) arată clar care este situația reală în armata rusă față de religie.

La toate Academile militare s'au înființat catedre pentru marxism și lenin-ism. În legătură cu aceasta trebuie menționată și activitatea organizației „Osoaviachim”, (Asociația pentru sprijinul apărării țării).

Dr. Sever Cărpinișan

Specialist în boli de femei și nașteri

BRAȘOV

Calea Victoriei 13, Tf. 3443

înforcându-se de pe front
reia consultațiile

Abonaților

le aducem aminte că nu trăim
din subvenții.

Cronica literară

Const. Păcle

Soare de primăvară

Poeme. Ediția I postumă, prezentată de Traian Mihăilescu
Colecția Adonis. 1943.

de Aurel Marin

Autorul, precum mărturisește editorul în prefață, a murit la vârsta de 25 ani, mai înainte de a-și fi spus ultimul cuvânt în poezie.

La această vârstă el nu era însă un necunoscut și articolele sale din Universul Literar sunt tot atâtea dovezi ale unui talent în formație.

Din timpul când C. Păcle era secretar de redacție al Universului Literar datează și cele mai bune versuri ale sale, pe care bine a făcut d-l Traian Mihăilescu că le-a adunat în volum.

Și dacă vom întâlni în majoritatea paginilor o poezie mai mult pentru copil, o poezie în care este cântată natura, nu e mai puțin adevărat că, ici și colo, se întrevăde și acel grăunte generos din care, sub alte auspicii, ar fi trebuit să iasă rodul mult așteptat.

Iată, din întâia categorie, câteva exemple:

Am mai venit odată
prin lunca voastră verde
să mai colind cărarea
ce printre-anini se pierde

(Revedere)

în care sentimentul revederii locurilor natale este indiușetor.

Sau:

O, zare-albastră, zare-albastră,
de ce nu-mi torni ca altădată,
vigoare 'n suflet și avânt
din pânza ta nemăsurată?

(Nostalgie)

Strigături basarabene

Spune mândră, poți nu poți,
Nu mă mai ține la porți,
Să mă latre câinii toți,
Să mă facă lumea hoț.

Frunză verde și-o lălea
Aseară vântul bătea,
Mândra 'n brațe mă strângea,
Mă strângea de mă rupea;
Dac'ar fi bătut mai mult
Mândra 'n brațe m'ar fi rupt.

Toarce furcă și mă 'mbracă,
Că eu sunt fată săracă;
Toarce furcă și tu fus,
Că eu pe iubit m'am pus.

unde același sentiment e atotstăruitor.

Dar am amintit de acea scânteie, de fiorul unic pe care tânărul poet l-a încercat.

Această poezie, în care totuși planează umbra bunului Șt. O. Iosif, se remarcă dela început:

Cad în noapte ritmuri triste,
picături de apă rară,
umbra toamnei plânsă-mi trece
la ferestre, pe afară.

Și ușor îmi bate 'n ușa
drumul ca să-i dau în casă, —
din firul melancoliei
nopti de basme iar sa mi țeasă.

Dar azi sufletu-mi e 'n vară
și de soare se îmbată:
toamnă, cu plete de neguri,
te rog, vino altădată!

Interesante ar fi, bunăoară, însemnările critice ale lui Const. Păcle, unde fraza e mai armonioasă, mai îndrăgneață.

Oricum, editarea poeziilor lui constituită o dreaptă cinstită care onorează pe editor

Asemenea manifestări fac parte din cele menite să întrețină gustul pentru poezie și, în acest sens, broșura de față este binevenită.

106 ani de luptă românească are
„GAZETA TRANSILVANIEI”

BRIAREU...

de Ion Berciu

Cât de minunate sunt povestirile mitologice ale Greciei antice, care pentru prima dată în 490, la Maraton și în 480 la Salamina, cu episoadele mărețe ale Termopilelor și cu vestea victoriei de pe câmpia maratoniană, puneau stavilă invaziei asiatice a Europei!

Pe cât de mulți îndrăgostiți de frumos nu i-au legănat povestirile acestor oameni ai unor cetăți mici, care, totuși, prin lumina spiritului lor, au dominat și vor domina lumea întreagă, atâta timp cât vor mai fi minți care cugată și inimi care simt!

Alexandru Odobescu a fost și el, ca un mare iubitor al clasicismului, sedus de miturile grecești.

Dintre cele zece basme, prelucrate după G. W. Cox, este unul deosebit de frumos, prin imaginile sale fermecătoare și deosebit de instructiv, prin lecția ce se desprinde, ca din toate povestirile, din fondul lui.

Zeus, fiul lui Cronos, biruise și se arăta crud chiar cu ceilalți zei, care îl ajutaseră să ajungă stăpân peste cer, mare, pământ și oameni. Poruncile lui erau duse peste tot de curierul său, Hermes.

Atunci se urzi, în palatul nemuritorilor din Olimp, o conjurație, în frunte cu Hera, Poseidon și Atena.

Spunea plin de obidă Poseidon, împăratul valurilor: ... „după ce l-am făcut să învingă, el tocmai pe soții lui cei mai puternici îi nedreptățește mai tare. Pe Prometeu, titanul binefăcător, care a dat focul zeapoi muritorilor și i-a scăpat de groaznicele urgii ale gerului și ale foamei, iată că a pus să-l ferece pe pliscurile sterpe ale Caucazului“. Zeița înțelepciunii, Atena, zise și ea: ... „Toate faptele sale sunt acum numai viclenii și trădări. Ce mai așteptăm: Hai să-l ferecăm țeapăn ca nu doară să ajungă cerul și pământul a fi cu totul pradă luptelor și a bătăliilor“.

Meșterul Hefaistos va face cătușe uriașe pentru acest tiran.

În acest moment o altă zeiță bună, Tetis, stăpână a mărilor, îi desvăluie lui Zeus planul celor trei conspiratori și îi aduce, pentru a fi păzit, un uriaș cu o sută de mâni, pe Briareu, cel neînvins de nimeni.

Zeus promite că va asculta de sfatul ce i-l dă Tetis: „Să stăpânești cu blândețe și cu dreptate, căci cel ce voiește a domni, nesocotind binele și iubirea supușilor săi, acela zile lungi de domnie nu are. Apoi iar nu uita că acclora care ți-au dat ajutor, nu se cade să le faci ca lui Prometeu pe care l-ai ferecat pe stâncile Caucazului“.

El, măritul zeu înțelept, zice: „O, Tetis, grăbește și adu-mi încoace pe puternicul Briareu ca să mă apere cu suta lui de brațe“.

Celor trei zei nemulțumiți le spune: „Vă jur că nu veți mai avea cuvânt a vă plânge că Zeus este un domn crunt și viclean“.

După asta veni pacea, în cer, pe mări și pe pământ.

Prea mulți Români!

de Dr. D. Chirculescu

Nu vrem să polemizăm cu nimeni, dar trebuie să mărturisim surprinderea noastră de a fi citit în ultima vreme unele articole de ziar care tind să ne arate că prea mulți Români s'au năpustit în viața economică fără să fie specialiști și că aceștia nu fac decât să încurce treburile.

Nu știm de unde s'au inspirat autorii unor asemenea articole. Este cert însă că nu din interesele românești.

Ni se spune că sunt compartimente ale vieții economice care vădesc fenomene de suprasaturație și nu mai permit activitatea unor noi investiții românești. Se citează chiar un articol al d-lui Mișuț.

Este, de sigur, în constatarea d-lui Mișuț un netăgăduit adevăr.

Dar întrebăm limpede: Saturația aceasta a pieței în anumite compartimente este ea obișnuită de firme românești, realmente românești?

Am vrea să ne bucurăm de așa ceva. Dar dacă nu firmele realmente românești saturează piața, de ce să dăm laoparte tocmai pe Români, când, poate, alta ar fi soluția dictată de interesele neamului?

Intrarea masivă a Românilor în întreprinderi, să nu se uite, este un imperativ național.

Nu putem renunța la el de dragul unor argumentări meșteșugite, chiar foarte inspirate.

Și oricare le-ar fi originea.

Sicilia

Trecut sbuciumat

de N. Baboie

Binefacerile civilizației grecești și romane, în evul antic, s'au revărsat cu abundență asupra tuturor țărilor dimprejurul Mării Mediterane. Timp de șase secole, stăpânirea și pacea romană au lăsat o dără luminoasă și în istoria Siciliei.

Dar imperiul roman s'a prăbușit, în sec. V d. Hr. sub greutatea vremurilor și sub povara propriilor lui păcate. Zăgazul apărării romane rupt, s'a năpustit și asupra Siciliei puhoiul barbarilor năvălitori. Rând pe rând au pus stăpânire vremelnică pe insulă Vandalii și Goții, fără a lăsa însă urme mai de seamă.

În sec. VI Sicilia este cucerită de generalul împăratului Iustinian, Belizarie, rămânând trei veacuri sub aripa ocrotitoare a imperiului bizantin și dând străvechii culturi greco-romane un nou impuls.

În acest timp, din răsărit, se ridică puterea tot mai amenințătoare a poporului arab. După cucerirea Nordului Africii, Arabii debarcă din Tunis în Sicilia, la Mazzara, în anul 827 d. Hr. În 50 de ani ei au pus stăpânire pe întreaga insulă, afară de colțul de nord-est, rămas mai departe sub influența bizantină.

Capitala Arabilor devine orașul Palermo. Urmele acestei dominații arabe se văd și azi pretutindeni. În deosebi arhitectura arabă și-a imprimat timbrul ei specific în toate orașele mai

de seamă. Comerțul, industria și agricultura au luat un nou și deosebit avânt.

Schimbări radicale politice au adus, în viața acestei insule, Normanzii. În aventurile lor îndrăznețe, pornind din Nordul Europei, aceștia pătrund în Marea Mediterană și ocupă Sudul Italiei. De aici trec în Sicilia, pun stăpânire pe Messina, dominând întreaga insulă. La finea sec. XI Sicilia este alipită de Normanzi Sudului Italiei și cu binecuvântarea papei, Roger II se încoronă, în 1130, de rege al ambelor Sicilii.

În curând însă regatul celor două Sicilii ajunge, prin moștenire, pe mâna familiei de Hohenstaufen. Subt împăratul Frideric II, Palermo era una din cele mai strălucite capitale ale Europei. Aici petrecea cu predilecție marele împărat.

După stingerea familiei de Hohenstaufen, coroana regatului este dată de papa familiei de Anjou. Jaful și impozitele neomenoase ale acestei familii stârniră răscoala numită „vespera siciliană“ care, alungând pe Anjouești, chemă la tron familia spaniolă de Aragon. Aceasta se perpetuiază prin Habsburgii și Bourbonii spanioli până în sec. XIX-lea. Numai Napoleon I intrerupe această dominație de șase veacuri punând aici regi, între 1806—15, pe frațele său Iosif Bonaparte, apoi pe cumnatul său, generalul Murat.

În sfârșit, în anul 1860, generalul

Garibaldi debarcă la Trapani, eliberează Sicilia de dominația spaniolă și pune capăt istoriei sbuciumate a regatului celor două Sicilii.

Două momente: pirateria din evul mediu și descoperirea Americii au lăsat urme adânci în viața spirituală și economică a insulei.

Subt amenințarea continuă a piraților din Nordul Africii: Tunis și Algeria, orașele și porturile înfloritoare de pe țărmul mării au suferit deplasări succesive, refugiindu-se pe înălțimile din apropiere sau în interiorul insulei: Girgenti, Centuri, S. Giuliano, Cefalu, etc. Când pacea a revenit, locuitorii s'au reîntors la vechile lor așezări, părăsind înălțimile unde n'au rămas decât ruinele bastioanelor și templelor de odinioară.

Reminiscentele moravurilor sângeroase ale piraților s'au perpetuat aproape până în zilele noastre în Sicilia, în legea „omertei“ în care cel dintâiu principiu era: „Cui îți ia pâinea, tu ia-i viața“, și în societatea secretă a „mafiei“ ale cărei răzbunări și omoruri au provocat represiuni sângeroase din partea autorității statului italian.

Cu descoperirea Americii, artera principală a căilor de navigație mutându-se din Mediterană în Atlantic, viața economică a insulei a suferit o mare eclipsă, până la tăierea canalului de Suez, în sec. XIX-lea, când Sicilia își reia rolul ei de domitoare economică și geografică a Mediteranei.

Așa s'a scurs, timp de 3000 de ani, istoria sbuciumată a acestei insule. Ocrotită de zeii antici, sărutată de undele spumegânde ale celei mai încântătoare mări, scăldată de azurul cerului ei blând și pururea senin, Sicilia, fermecătoare grădină a Mării Mediterane, va găsi, ca de-atâtea ori în frământatul ei trecut, puterea de viață, pentru a triumfa și asupra acestor vremuri de restriște.

Curierul „Astrii“ Brașov

Se atrage atențiunea conducătorilor organizațiilor „Astrii“ din județ, că titlul oficial al organizației este: CERCUL CULTURAL „Astra“ (Dârste, Tănțari, Vlădeni etc.) iar nu CĂMINUL CULTURAL.

Tot astfel, nu ASOCIAȚIA „Astra“ ci ASOCIAȚIUNEA „Astra“.

În județul Brașov nu există decât un singur DESPĂRȚĂMÂNT CENTRAL JUDEȚEAN, la Brașov, toate satele neavând decât CERCURI CULTURALE care deplind direct de Despărțământul central dela Brașov.

„ASTRA“ PEȘTERA. La 1 August c. va avea loc în cadrele „Astrii“ Peștera o serbare, cu prilejul căreia organizația locală va primi un mare aparat de radio, precum și o bibliotecă populară.

Intoarcere de pe front

In peninsula Taman

Il dulce far niente

de Ion Colan

Admirativul „Wunderbar“, repetat la fiecare lovitură bine plasată, ridică moralul, dezolant de scăzut după atâta mâncare.

— Ce-i aia „Wunderbar“? — se interesează un poliglot din Mehedinți. Răspunsul îl dă proprietarul unui magazin de coloniale din Lugoj, tâlmaciu în grupul nostru:

— Wunderbar înseamnă, cum ar veni pe românește: Fain!

— Ana! — se lasă convins Olteanul. Și la primul obuz ce-a plesnit drept în piața din Batareica, a repetat și el exclamația, mâncând pe ambii „r“, așa cum auzise că fac și unii Nemți!

— Wundabäh!

Cum tot nu se făcuseră până acum prezentările după protocol („Imi dați voie să vă prezint pe Domnul...“ — iar „Domnul“ mormăie ceva, în cazuri normale probabil numele de familie) colonialistul din Lugoj încearcă:

— De unde ești, mă camarade?

— Apăi tot din Mehedinți, da unde să fiu?

— Oltean?

— Toată ziua!

— Am auzit, continuă cel dela Lugoj, că voi, Oltenii, cum nu cunoașteți altă apă mai mare ca Jiul, când ați ajuns la Marea Neagră, ați fi spus: Mamulică, căta Jii! Dreptu-i?

Călcat pe coada fracului, băiatul răspunde pe departe:

— Eu știam că numai la Caracal s'a răsturnat carul cu proști.

Negustorul a lăsat-o moartă. Mehedințianul se gândește la cobilița lui.

— De ce nu intrați în izmene și le lăsați să umble pe lângă voi? — mai face, cel dela Lugoj, aluzie la lărgimea pantalonilor de pânză a celor cu două rânduri de măsele.

Noi râdem: hă-hă, hi-hi, hă-hă! — ca proasta în târg.

Spectacolul din Batareica ne amuză. Așa ceva trebuie să plătești cu bani grei ca să vezi; și încă din fotolii de orchestră.

Câmpul s'a înviorat la prima explozie. După masă cade bine puțină distracție.

Proiectilele rămă prin curțile oamenilor, prin ogrăzile cu pruni, izbesc prin case, dar în sat nu mai e nimeni.

— Prăpădesc muniție de geaba.

— Pare că...

Manifestația asta de simpatie pentru eventuala cramponare la teren a bolșevicilor în cele două Batareici durează cel puțin o oră, pe indelete.

În Rusia, când n'ai ce face, ronțai semințe de Floarea-soarelui. Unii susțin că tot așa e, chiar când ai ce face. Imensitatea câmpului îți dă un fel de Spleen, ca Englezilor când li se urăște cu binele. Insularii însă, mai practici, își iau lumea 'n cap; Rușii își omoară vremea scuipând semințe. O fac, blonzii de ei, cu atâta îndemănare și cu așa viteză, că noi, europenii, rămânem pur și simplu cu gura căscată. Prind sămânța din sbor, o treieră între măsele ca într'o minusculă batoză, cojile fășnind prin colțul gurii, suflate afară de un ventilator fixat în gâtje.

La o anumită dexteritate ajungem și noi, dacă nu în treierat, măcar în pierdere de vreme, progres ce nu-l de disprețuit, când ajungi cetățean de onoare al Rusiei, ca noi.

„Gazeta Transilvaniei“

Acum 101 ani

Emanciparea Evreilor în
Ungaria

Pojon. Dietal. Cauza Evreilor.

Nouă tuturor ne este prea bine cunoscut, cu câtă căldură s'a desbătut cauza Evreilor atât în Dieta dela 1840, cât și în câteva ședințe ale dietei curgătoare și credere-ar cineva, cumcă mai de curând casa deputaților petrecu două zile cu dispute foarte fierbinți în aceeași pricină. *In adevăr un fenomen necunoscut până acum în legislația Ungariei. Nici o nație creștină din cele mai apăsate nu-mi veți numi, a cărei emancipație (desrobire) să fie fost tratată cu atâta interes.*

Un orator zice, că dacă Evreii stau așa de jos în opinia creștinilor, vina o poartă mai vartos popii creștinești, cari nu încetează a semăna ură și urgie asupra lor în cuvintele bisericesti; pentru aceasta popimea merită muștrare, ca să-și aducă aminte, că aici este vorba despre viitorul unor oameni, care viețuiesc între noi și a căror relege, dacă cumva cuprinde dogme periculoase pentru Stat, ar trebui stărpitate tocmai acum, până când acest popor se află încă în apăsare.

Altul din deputații adause: *Poporul care este opăsat pentru relege, totdeauna a căutat răzbunare.* Au este cu sfat a mai întârita și a încorda până la cea mai înaltă treaptă ura acestei clase de oameni, ce are putere de bani și poartă cărna negoțului nostru?

Pentru ce vin ei la noi? Pentru ca să ne ia banii; și apoi ai cui sunt banii, a aceluia este și țara; de va merge aceasta tot așa, mă tem că patria aceasta nu va mai fi unguerească. *Până când evreii nu se amestecă cu noi prin căsătorii nu li se cad nici drepturi civile, cu atât mai puțin politice.* Dacă Evreilor nu le place, ducă-se din patrie, nu-i oprește nimeni. Se vede însă că lor le merge bine foarte șcl. șcl.

nr. 74. 14 Sept. 1844 pg. 294

Iar în 28 (Sept.) începându-se disputa din nou, rezultatul fu, că se hotărî cu majoritate, ca Evreilor să le fie iertat orișunde a se așeza cu locuința, a ținea în arendă moșie boierească, a-și cumpăra casă de moștenire pe la orașe, a întreprinde ori și ce meserie, împlinind condițiile care se cer alții, a se ajuta în meseria lor cu feciorii de altă nație creștină, și a nu mai plăti taxă de suferire ca mai înainte.

nr. 80. 5 Oct. 1844 pg. 318.

Pentru conformitate I. Urcanu

Citiți și răspândiți

„Gazeta Transilvaniei“

Chiar și un bombardament care nu te vizează personal, dela un timp devine plictisitor.

Așa și aici.

Unii, cu fălcile ostenite de semințe, s'au lăsat, moi, în iarbă și nu tresar nici la bubuiturile mai indeseate, măcar sunt unele de te-ar putea trezi și din morți. Noi Spleen având, mănăcăm semințe cu seriozitatea pe care o pun copiii când se joacă „de-a prăvălia“.

Divertisment în program e tancul plecat de lângă noi (stătuse bietul în dosul unei case, ca o jucărie stricată pe grămada cu gunoii) să vadă ce mai ala-ba' prin Batareica. S'a întors pe călcăie și a luat-o razna peste câmp, ca un ariciu s'hastru și morocănos. Trăgătorul, un băiat de toată frumusețea, a deschis capacul cupolei și privește printr'un enorm benoclu „Zeiss“, doar o vedea vreo mișcare prin sat.

E așa de cald!

„La bunăstare prin
muncă și cruțare“

de I. Gârbacea

Prof. la Academia Comercială Brașov-Cluj

Când astăiarnă am fost rugat să țin o conferință despre preocupări muncitorești, am început, cum era și firesc, prin a vorbi de „sodali“. Era tradiția noastră ardeleană în deslegarea problemei muncii și în același timp a afirmării noastre în viața industrială și orășenească locală.

Am arătat că deviza sodalilor era cuprinsă în titlul de mai sus, că scopul era bunăstarea.

De ce oare azi acei care încearcă să discute aceste spinoase chestiuni ale muncii la orașe, nu pleacă tot de aici? Marele Șaguna, la 1863, când a pornit această acțiune, după ce la 1862, și cu ani înainte începând dela 1853, data înființării gazetei sale „Telegraful Român“, sfătuia „turma“ să nu neglijeze industria, meseria și negoțul, când a pășit deci la organizarea acestor sodali, a făcut-o după adâncă chibzuință și îndelung studiu. Distanța între 1853 și 1863 e o dovadă. În acest an a trimis în Germania, la Lipsca, pe teologul Nicolae Cristea, care făcuse și studii juridice, nu să-și ia doctoratul în filozofie la Lipsca, pentru a fi un mare polemist, ci să stea doi ani acolo să studieze organizația meseriașilor și comercianților germani.

Intors acasă, la Sibiu, după investigațiile sale Șaguna îi incredințează „Telegraful Român“ și numai după doi ani de intensă propagandă trece la înfăptuirea „Reuniunii sodalilor din Sibiu“, la 1867, pentru ca însuși secretarul lui Șaguna, Baiulescu, doi ani mai târziu, la 1869, să facă același lucru la Brașov.

Deviza sodalilor era, deci, „bunăstarea“, iar scopul lor și credința cu care erau crescuți de Reuniune, era s'ajungă patroni. Ceva din spiritul creștin al vechilor corporații. De sigur, nu toți puteau ajunge acest ideal, dar majoritatea în tot cazul. Se tot spune azi, în mediul nostru orășnesc, că pentru a ajunge să ai atelierul tău sau prăvălia ta se cere să ai neapărat bani mulți, capital mare.

Sodalii nu erau de această modernă părere ci: „La bunăstare prin muncă și cruțare“. Deci: cruțare și muncă.

Părintele Dăianu istorisește în gazeta „Foia Poporului“ din Sibiu povestea sodalului Bratu, fost proprietar al acestei gazete și decedat de curând.

La 1894 părintele Dăianu era directorul „Tribunei“ la Sibiu, ca succesor al lui Slavici, iar ucenicul Bratu în prima fază a uceniciei, ducea corecturile și mătura prin atelier. Era un orfan dela Rășinar, de curând intrat la meserie.

Acest sodal, după ce probabil de Reuniunea din Sibiu fusese trimis spre perfecționare în Germania, era încă dela 1910 proprietarul „Foii Poporului“, iar după unire își avea tipografie pro-

prie și o prea frumoasă casă, cu librărie proprie, în cea mai plăcută poziție a Sibiului, la începutul străzii Regina Maria, casă cu multe prăvălii și cu etaj, care azi valorează peste zece milioane lei.

Iată cariera unui sodal care a fost crescut de Reuniune și s'a ținut de deviza ei.

La 1894 ucenic, la 1910 proprietar al firmei al cărei ucenic fusese, la 1930 mare proprietar cu tipografie și librărie proprie. Și a avut răgaz să stea și în închisorile unguerești pentru faima lui de bun român.

Și mi-aș permite să spun tuturor acelora care vor să vorbească și să scrie în acest domeniu:

„Iată tradiția noastră românească și ardeleană în materia muncii industriale și orășenești!“

În această direcție și după asemenea pilde bune trebuie formată mentalitatea ucenicilor și tinerilor lucrători. Căci, de sigur, exemplul Bratu dela Sibiu se poate multiplica. Și atunci străduința și scopul tineretului pleacă într'o singură direcție, cea mai bună.

Și dacă nu fiecare lucrător poate ajunge patron, apoi fiecare, prin cruțare, poate ajunge la o casuță proprie, la o grădină de zarzavat și pomi fructiferi. Și atunci timpul liber după munca extenuantă a uzinei este întrebuințat pentru recreare în aerul liber al micii lui proprietăți.

Cruțarea e, în acest fel, de sine înțeles, când fiecare își are zarzavaturile proprii și fructe chiar pentru vânzare. Familia lui poate avea ocupație rentabilă și bugetul lui nu se razimă numai în salariu, care niciodată nu a fost prea mare.

Cruțarea ridicată însă la rangul ei, fără de care nimic nu e posibil, nici la individ, nici la colectivitate. Or, cruțarea e azi un lucru aproape necunoscut, e ceva scos din circulație.

Așa văd eu drumul cel bun, drum pe care Șaguna ne-a îndrumat cu stăruință și metodă.

Redacționale

Prin adăugarea suplimentului de duminică, cota de hârtie care ne-a fost fixată a fost depășită. De aceea, din când în când, numărul de marșla apare în 4 pag, în loc de 6. Măsura o luăm de pe acum, ca să asigurăm apariția regulată a ziarului.

Tancul s'a întors în loc, luând-o spre noi. Din umărul frumosului ostaș, ca dintr'un mic izvorăș de munte, sângele se prelinge pe blindaj și pe dinții șenilelor, roșu-negru, amestecându-se cu pământul uscat.

Ca o povară purtăm în noi ochii blânzi ai celui ce-a plecat adineauri, fluierând, în misiunea lui, socotită floare la ureche.

Intins pe-o foaie de cort și acoperit cu alta, băiatul geme rar.

Toți tac.

Cazurile singulare pe front produc impresii mult mai adânci și dureroase, ca masacrele din bătăliile mari.

Privind efectul unui singur glonț, o injurătură cât un program de guvernământ a scăpat din gura Mehedințeanului:

— Grijană cui v'a'nchinat de bolșevici!

La microscop

Dar bărbații?

— Crezi dumneata că bărbații sunt mai breji? — m'a întâmpinat cu vehemență o cunoștință mai adineauri. Povestea dumitale de ieri cu mânușile clientel...

— Să am iertare, zic eu; nu e poveste. E mai autentică decât cronica lui Neculce.

— Nu zic că nu e, dar eu am asistat la una identică, în care eroul era un bărbat. Venise cu soția să-l cumpere o pălărie. S'a tocmit o jumătate de oră pentru o pălărie modestă, și a sfârșit prin a cumpăra cel mai scump model din magazin, numai fiindcă modista, psiholoagă, cum zici dumneata, l-a cerut vote să pipăie măneca hainei — de stofă englezească — cu care era îmbrăcat.

Domnul s'a infolat de plăcere, ca o varză, a plasat câteva glume pipărate (la care modista, psiholoagă, - de l-a răspuns fără timiditate) și a plătit cu vândută satisfacție câteva hârtiute albaste pentru o ciupercuță vișnie.

Câte cazuri de astea ți aș mai putea povesti... Dar dumneata ești nărăvit ca toți bărbații. Te dai la femei....

— Ca lupu la oi, caut eu s'o îmbunez. Ce să-i faci? Predestinația numelui!

Matei Lupu

Din lumea largă

Marl valori filatelice
pe fundul Senei

Cu ocazia lucrărilor de reglare a albiei Senei scafandrii au găsit în apropiere de Melun o lădiță de metal care conținea câteva sute de scrisori, în parte cu mărci poștale foarte prețioase datând din 1871. Este vorba mai ales de mărci emise de guvernul francez când a trebuit să se refugieze la Bordeaux, din cauza înaintării trupelor germane. Valoarea mărcilor găsite este apreciată la câteva milioane franci.

O vioară mută

Un conservator de muzică din Geneva a pus la dispoziția elevilor un sistem nou de vioară care are avantajul că nu este auzită decât de viorist. Este o vioară fără cutie de rezonanță, având un microfon care se aplică la urechea executantului, permițându-i astfel să se controleze fără a deranja pe colegi. Nu este exclus să asistăm la o adevărată ofensivă a vecinilor chinuți de exercițiile melomanilor, pentru a-i forța să-și procure viori mute...

Ondolație permanentă
de 3000 de ani

Arheologul Conte Byron de Prok a găsit cu prilejul ultimei sale expediții în pustirile de la Ilmen (Arabia de sud-vest) o mumie extrem de bine conservată. Ea este a unei prințese de circa 32 ani, care a făcut probabil parte din Curtea Reginei din Saba. Ea și-a vopsit în roșu părul, de la natură negru, și și l-a ondulat paj. Această frizură veche de 3000 ani este și astăzi neschimbată și poate fi cu drept cuvânt numită cel mai permanent „permanent“!

Colaboratorii

noștri sunt rugați să ne trimită articole scurte.

De vorbă cu'n om din Drăguș

de protopop Aurel Nistor

În drum spre Făgăraș am întâlnit zilele trecute un sătean luminat — era și cântăreț la biserică — din Drăguș. Stând de vorbă despre una-alta îmi spune necăjit, cât de greu o duce satul lui din cauza lipsei de nutreț. Pleacă oltenii de pe acum — în toilul fânului — tocmai peste Olt până pe la Cinc și Rădbav să-și cumpere iarbă. Plătesc câte 10 000 Lei un car de iarbă și pe deasupra cu multe rugăminți, că Sașii nu vând bucurios. Bani nu prea au oamenii, căci n'au din ce să-i câștige, așa că trebuie să împrumute de la bancă. Toamna, la recolta cartofilor, sunt nevoiți să-i vândă cu preț mic, ca să-și poată plăti datoria.

— „De ce nu vă întovărășiți frățește să întemeiați o lăptărie, ca să vă vie banul în fiecare zi în casă?” îl întreb. Îmi răspunde, că lăptăria există dar nu este lapte. De-abia au oamenii cât le trebuie pentru hrana copiilor.

— „De ce nu vă ocupați cu creșterea și îngrășatul porcilor, cum fac cei din județul Brașov?” Îmi răspunde speriat:

— Vai de noi și de noi! Suntem speriați de numai când auzim ni se ridică părul măciucă. Aproape toți porcii din sat s'au prăpădit...

— „De ce nu plantați pomi mai mulți, de pildă nuci, care se desvoltă de minune sub poa-

Continuare în pagina 6-a

Scrisoarea unui cărturar ardelean

Am primit din partea d-lui profesor dr. Onisifor Ghiu dela universitatea din Cluj—Sibiu răvașul prietenesc de mai la vale, care — deși adresat nouă personal — ține, prin cuprinsul lui, de domeniul publicității. Dacă prin publicarea lui depășim intențiile d-sale, o facem din convingerea, că el va trezi în sufletul cititorilor noștri același ecou reconfortant, aceleași nădejdi de mai bine. Nu numai pentru cuvintele pline de încredere privitoare la destinul „Gazetei” și al „Foil pentru minte etc.” de curând reînscute, pentru care-i mulțumim, cât mai ales pentru sugestiile și sublinierile d-sale cu privire la rosturile permanente ale presei ardelene.

Sibiu 14 Iulie 1943.

Iubite amice,

Hotărîrea „Astrei” de a reînvia vechea „Foaie pentru minte, inimă și literatură” mi-a pricinuit o rară emoție.

Va să zică n'a pierit cu totul la nația noastră de astăzi nici respectul pentru cei ce au ostenit odinioară în ogorul luminării neamului, nici dragostea pentru înțelepciunea veche, probată de vremuri. Este un semn bun acesta și cei care și-au luat sarcina de a vorbi și a lucra în acest sens, merită întreaga recunoștință a neamului.

De câteva luni încoace citesc regulat „Gazeta Transilvaniei”, reînscută după mulți ani de somnolență și sunt deosebit de mulțumit de chipul în care este redactată. Ea merge pe linia solidă a marilor tradiții ale vechei presei ardelene, dușmană a vorbeii goale, a senzaționalului și a „practicului”, pe care presa românească din ultimele două decenii le-a

cultivat pe o scară întinsă. Ce bine ar fi dacă „Gazeta” și-ar putea relua apariția zilnică.

M'aș angaja și eu bucuros între colaboratorii ei, nu numai pentru că e cea mai veche și mai merituosă gazetă românească, ci și pentru amintirile personale care mă leagă de ea. În coloanele ei mi-am încercat și eu, pentru întâia oară, acum 42 de ani, modestul meu condei. La „Gazeta” reînscută s'a asociat acum și „Foaia” reînviată după aproape opt decenii. Este și aceasta o dovadă de soliditatea Ardealului nostru, unde lucrurile vii nu mor niciodată. Prea a fost mare opera uriașilor noștri gazetari din Brașovul primei jumătăți a veacului al XIX-lea, încât din trunchiul ei să nu mai odrăsească, la vremea sa, ramuri noi. „Astra” brașoveană a apucat calea cea bună nu atât pentru că a reînviat un nume, pe care numai istoricii îl mai aminteau din când în când, ci

pentru că a reînviat duhul cel puternic de odinioară, care a făcut minuni și care trebuie să facă și de aici încolo minuni și mai mari.

De încheiere, dă-mi voie, dragă prietene, să-mi exprim o dorință: lăsați să răsune în paginile „Foil pentru minte, inimă și literatură” — alături de cuvântul cuminte al celor de astăzi, — și înțelepciunea ostenitorilor ei de acum o sută de ani. Publicați regulat în fiecare număr câte ceva din „Foaia” de odinioară... O asemenea procedură este bună nu numai fiindcă leagă prezentul de trecut, făcându-l mai tare, ci și fiindcă face să se coboare în sufletul cititorilor o înțelepciune nobilă și binefăcătoare pe care epoca noastră de acum, pripită și superficială, n'o mai are și care odinioară stăpânea întreaga viață a marilor noștri înaintași.

Al tău cu vechea prietenie,

O. Ghiu

Sectarii satelor noastre

de Pr. Ioan Turcu

II.

Pornim dela faptul, că neamul românesc, de-a-lungul celor aproape două milenii de istorie, a avut o singură și nestămutată credință: aceea a bisericii de răsărit, în deplină consonanță cu învățătura evangheliei lui Iisus Hristos. Creștinismul poporului nostru, datorită vremii în care el s'a înrădăcinat în ființa sa, are o pecete de limpezime și simplitate mult deosebită de aceea a popoarelor înconjurătoare — bună oară a Bulgarilor și Ungurilor, care s'au încreștinat mult mai târziu și abia în urma unor îndelungate negocieri între cele două focare ale spiritualității creștine: cea de pe Bosfor și cea de pe Tibrul.

Putem afirma, că n'a fost popor pe fața pământului mai legat cu toată ființa lui de biserică ortodoxă a strămoșilor, ca poporul român, oricare ar fi fost stăpânirile care l-au împilat în cursul vremurilor. Cunoscut-am înfiorătoarele năvăliri ale hoardelor barbare din stepele asiatice. Călcatu-ne-a Semiluna de atâtea ori, ademenitu-ne-au vecinii de altă lege cu tot felul de momeli și ispite. Toate acestea însă n'au fost în stare să rupă legătura dintre sufletul nostru și biserică strămoșilor. N'au reușit să ne clintească din loc stânca de granit a credinței,

Continuare în pag. 6-a

Țarina fermecată

de Bădicu Gheorghe

Un țăran avea o moșioară. Era mică de tot în asemănare cu ale celorlalți proprietari de pământ. Totuși țarina lui îi aducea un rod de două-trei ori mai bogat, decât ogoarele vecinilor. Din pricina aceasta au început să-l pismuiască. Ba, în răutatea și prostia lor, au început să-i scoată vestea, că el vrăjește sămințele de pe holdele lor și le atrage noaptea cu descântece pe pământul său. Asta e pricina de seceră el mai mult

grâu, decât ei. Hai, să-l părăscă la judecător. Zis și făcut. Chemat în fața judecătorului, omul nostru luă și duse cu sine două pluguri mari, un car de sape și seceri, o mașină de trierat, grape și câte alte unelte de lucru la câmp.

În sfârșit, boii lui cei mari și frumoși alături de slugile sale, niște flăcăi harnici, vânjoși și bine hrăniți.

A intrat cu toate în curtea judecătoriei. Judecătorul îi spune cu ce este

pârît și-l întreabă: cum stă lucrul cu vrăjitorii lui? Ce farmece face?

Arătând cu mâna spre oamenii săi și uneltele sale, rumânul răspunde liniștit:

— Iată, acestea sunt farmecele mele, domnilor jurați. Mai este apoi munca mea, sudorile mele și nopțile nedormite. Acestea însă nu vi le pot arăta, pentru că nu le-am putut aduce ca martori la judecată....

Auzind judecătorul, l-a achitat, adică l-a declarat nevinovat, și l-a lădat în fața răutăcioșilor lui pâritori, ca-

re stăteau cu ochii holbați..

Munca face holda fermecată, iar nu fleacurile băbești.

Fel de fel

Cuiburile ciorilor

Toți țăranii și proprietarii agricoli sunt datori să caute și să sfărâme cuiburile ciorilor de pe moșia lor. Zilele de sfărâmare se vor vesti de către Camerele Agricole după scoaterea puilor și înainte de sburatul lor. Cei care nu vor strica cuiburile de ciori de pe pământul lor vor plăti amendă.

Inima vacilor

S'a aflat mai de curând că din inima vacilor s'ar putea face piele. În Germania s'a și făcut încercarea și s'a ajuns la bun rezultat. Dintr'o inimă de vacă mai bătrână s'a scos o bucată de piele de 75 centimetri. Pielea aceasta s'a constatat că este minunată pentru a se fabrica din ea mănuși, pungulițe și chiar papuci pentru doamne.

Zeama de cartofi ca leac

Un doctor învățat vestește lumii că a găsit un leac nou în contra ulcerului de stomac. Este zeama de cartofi. Ea conține vitamină și încă ceva, care provoacă scăderea acidului gastric. Ceea ce duce la vindecarea ulcerului în timp mai scurt.

Predici în pustiu

Programul

Tot progresul tău intelectual, moral și economic depinde de program și foarte mulți nu știu ce este. Îl vom explica în rândurile ce urmează.

A avea un program înseamnă a avea o bună împărțire a timpului, a respecta exact orele de scolare și culcare, de odihnă și de muncă, de tăcere și de vorbă, de încordare și de distracție, de mișcare și repaos. Acest program este diferit la sat și diferit la oraș, diferit după ocupațiune, după cum ești muncitor cu capul sau muncitor cu palma, plugar sau surtucar, bogat sau sărac; dar un program trebuie să ai, căci fără el nu există muncă ordonată, nu există sănătate perfectă, nu există gospodărie în regulă, nici caracter moral, nici copii buni în familie, nici masă pusă la timpul ce se cuvine, nici curățenie trupească, nici gânduri curate, nici propășire, nici bucurie adevărată.

A avea un program înseamnă înainte de toate, a nu pierde vremea de geaba. Un autor a scris o carte întreagă în sfertul de oră, — care trecea între semnalul cu care era chemat la masă până ce se adunau la masă toți membrii acelei pensuni. A avea un program înseamnă a fi mare dușman al tândălelii, al vorbelor deșarte, al poveștilor și clevetirilor, al jocului de cărți și al tafasului, al paharului și al cârciumii.

Iată, bunăoară, un bun program al unei zile de lucru, care să se potrivească pentru toate anotimpurile și oriunde ai trăi.

Culcatul și sculatul e foarte bine să se facă la ore fixe, păstrând principiul binefăcător: culcat de vreme, sculat de vreme. E bine ca țărna sau vara să ai aceeași regulă:

Te culci la 9, te scoli la 4; ajunge, berechet, pentru orice om 7 ore de pat. Sau 8—3, sau 10—5 sau 11—6, dar să știe toată lumea, că adevăratul somn fiziologic este somnul de 2—3 ore înainte de miezul nopții. Dela culcarea și scularea la ore exacte începe programul bun și sever, deci toată încordarea necesară unei așa de bune deprinderi.

Dela 40—50 de ani în sus îți sunt suficiente 6 ore de somn, deci programul se poate acomoda acestei cerințe cu și mai multe ore de muncă. Nu te întreba nicicând ce faci dacă te scoli așa de dimineață, căci omul vrednic găsește întotdeauna ce să lucreze: țărana la gospodăria lui, intelectualul la cărțile și revistele lui. Să ai în program necondiționat spălătul cu apă rece a întregului corp și rugăciunea oricând te-ai scula, ori după ce ai terminat prima parte a programului de muncă dela 4—7 dimineața. Nu uita ca tocmai intelectual fiind, cu multe ocupații, astea sunt singurele ore de liniște ce-ți aparțin; peste zi vin atâ-

Prin lipsă la biruință

Timpul de încordare de acum întărește mai mult adevărul cuvintelor înțelepte ale poporului nostru care zice: „Durerea este totdeauna școala vieții”.

Azi, mai sincer ca oricând, s'au lipit buzele tremurânde de amarul pahar al vremii. În cursul celor doi ani și mai bine de sbucium și năzuință spre victorie, s'a deșertat de multe ori acest pahar al lacrimilor vărsate.

Dar pe lângă această amărăciune, pe urma războiului uriaș al popoarelor, mai răsare, frământată în năvala lacrimilor, grija zilei de mâne.

Ce va fi la urmă? Invălmășala de arme ne va mai putea da pâinea de toate zilele? De unde ne vom mai câștiga veșminte?

Socot că nu se află o singură casă, începând dela coliba cerșetorului flămând, până la încăperile largi ale celui avut în care întrebările de mai sus să nu aibă loc și să fi primit deslegarea deplină.

În fața acestor adevăruri gândul, vrând nevrând, caută răspuns. El se întoarce la timpurile trecute, la zilele sfinte de pace, la soarele belșugului de atunci. Către acest dar de neprețuit al prisosului din acele vremi se ridică azi glasul miloanelor de buze înfrigurate.

A trebuit să vină amarul crud

din aceste zile, pentru ca să înțelegem odată cât e de grozavă lipsa darului ce vine de Sus.

Durerea învață pe om să cadă în genunchi și să se închine. Și sunt mulți care se roagă. Gândiți-vă la țările în care se poartă războiul. Oameni pe drumuri, copii smulși dela sânul mamei lor, mormane de ruine amestecate cu sângele vărsat și închegat pe uliți și trupuri neînsuflețite trântite în noroiul șanțurilor.

Sunt timpuri în care durerea mișcă cu tărie sufletul.

Trebue să ne întărim inimile. Lipsa de care suferim să fie tălmăcirea cumpătării, cea mai de preț în zilele de acum. Ziua de azi pretinde ajutor pentru suflet. Acesta este cel mai mare; ajutor la necaz.

Clipa de față cere îmbogățirea sufletului. Evanghelia acestor timpuri o dă tot El, Isus Hristos. Singur El poate pune sfârșit bun și creștinesc războiului, mai repede de cât am bănui noi vreodată. El ne vine în ajutor și printre aceste valori dureroase. Cere propoveduirea și ascultarea învățăturii Lui.

Biserica vine și de astă dată și ne îndeamnă ca prin cumpătate și înălțare de rugăciuni să fim îndestulați și cu puțin.

Apostolul Pavel a scris cu lacrimi din temnițele Romei credincioșilor orașului Filipi următoarele; „Știu a suferi lipsă și a avea de prisos; în tot și în toate am învățat și a mă sătura, și a flămânzi, și a avea de prisos, și a suferi lipsă. Toate le pot prin Hristos care mă întărește”.

Din zurutul de lanțuri grele, din umezeala zidurilor închisorii, unde a fost aruncat apostolul, a trimes mângâiere cu lacrimi și sânge Filipenilor. Acest îndemn reprezintă oglinda unei dureri fără margini ce a fost înăbușită prin credința în Hristos, prin tăria ei.

În aceste timpuri cuvintele apostolului ne aduce și nouă mângâiere.

Zângănitul de arme să ne ducă la tăria credinței în Isus. Învățătura lui e mântuitoare.

În clipa aceasta cuvintele apostolului Pavel, trimese Romanilor, ne ajută spunându-ne; „Întru nădejde bucurați-vă, în năcazuri fiți răbdători, întru rugăciuni stăruind”.

Acesta este leacul ce duce la biruință. Este un leac amar, dar tămăduitor. Cine-l bea, suferă o clipă, însă scapă de povara neînduplecată a necazurilor. Și acesta e mare lucru.

Altfel suferim și vom suferi. Nic. Bârsan

Către cărturarii satelor

„Foaia pentru minte inimă și literatură” vrea să fie îndrumător, cronicar și prieten al cititorilor dela țară. Paginile ei vor sta deschise pentru tot ceea ce privește viața satului românesc, cu toate fețele ei, cu toate luminile și umbrele ei. Tot ce tinde să desăvârșească educația religioasă, culturală și națională, tot ce contribuie la propășirea socială, agricolă și economică a țăranelor, tot ceea ce îmbogățește cunoștințele lui profesionale, de gospodărie și lucrător, pentru a-l ridica pe-o treaptă mai înaltă de bunăstare și conștiință de cetățean al țării, va forma obiectul de căpetenie al preocupărilor noastre.

Îndreptăm cuvântul nostru frățesc către cărturarii satelor, cu rugămintea să nu pregete a lua condelul și a ne da o mână de ajutor la opera aceasta de luminare și întărire obștească. Nu cerem decât gânduri curate, cuvinte drepte și simple, respect de adevăr și respect pentru cititori.

Manuscrisele se vor adresa la: Redacția „Foil pentru minte, inimă și literatură”, Bulevardul Ferdinand No. 12.

Sectarii satelor noastre

de Pr. Ioan Turcu

Continuare din pagina 5-a

pentru apărarea căreia, oridecâteori era nevoie, îngrășam brazda pământului românesc cu sângele nostru, lămurindu-ni-se aurul sufletului credincios în cuptorul muceniceștilor suferințe. Cele câteva cazuri de nobili care și-au părăsit credința pentru un blid de linte, sunt cea mai grăitoare dovadă, că cine încetează de a mai fi ortodox, mai lesne se scaldă în ape străine.

De vorbă cu'n om din Drăguș

de protopop Aurel Nistor

Continuare din pagina 5-a

lele Carpaților? Am văzut la mănăstirea dela Sâmbăta și la Viștea de sus un adevărat raiu de pomi roditori, amândouă sate vecine cu Drăgușul.”

Mi-a răspuns: „Fiind pomi puțini în sat, nici nu se coc poamele și le rup copiii cu crengi cu tot. Apoi dacă n'avem conducători, care să ne explice aceste lucruri, de unde să le știm? Bucuros le-am face, dacă ar fi cine să ne învețe”.

Iată una din problemele economice de primă importanță pentru viața satului, care n'a primit o soluție din cauză că cei chemați, conducătorii satului, nu o văd. Deci nu o pot nici deslega.

Eroii noștri

Tohanul Nou

Costică Mănăiloiu

soldat

S'a născut la 17 Ianuarie 1917.

Tatăl său a murit în războiul pentru întregirea neamului. A fost crescut de mamă-sa, Paraschiva Mănăiloiu, femeie săracă, care a mai avut de crescut și alți copii.

Era de profesiune muncitor, necăsătorit și fără avere.

A fost încorporat la 1 Martie 1939 la Bat. 2 V. M. făcându-și activitatea până la 1 Martie 1941, dela care dată trece concentrat.

În tot acest timp a avut numai un concediu dela 1—8 Ianuarie 1941.

Dela începutul războiului a luat parte la toate luptele de pe Prut până la Sevastopol. În luptele dela SEVASTOPOL cade rănit în ziua de 17 Iulie 1942 și moare tot în aceeași zi.

Este înmormântat în comuna UPA, lângă Sevastopol.

tea altele, că nu mai ești al tău. Și seara până noaptea târziu poți avea ore de liniște, dar nu este sănătos a te deprinde să lucrezi noaptea; îmbătrânești înainte de vreme, cum se poate ușor observa la toți acela care se culcă târziu și se scoală târziu. 10—12—14 ore de muncă

pe zi nu sunt prea multe pentru organismul omenesc, dar să varieze puțin, de se poate, munca intelectuală sedentară cu mișcarea și munca prea mare fizică cu 1—2 ore de muncă intelectuală. Să între în program 1/2 oră bale de soare pe zi; ză-

mul de după masă, elimină alcoolul moleșitor. Învață-te cu mese scurte și sobre și pe baza acestor principii îți vei putea construi un program minunat, care te va duce înainte pe calea fericirii și desăvârșirii.

Dr. M. Suciu-Sibianu

Pe cuvânt de onoare

Comedia muzicală, reprezentată miercuri seara pe scena Teatrului „Astra” de către unii artiști din capitală, confirmă întru toate considerațiile noastre expuse nu de mult în cronică teatrală privitoare la „Amorul un copil pribeag” și în articolul „Provincia”.

Dacă un anumit public savurează cu nesățiu astfel de platitudini și inepții, și gustă o astfel de „muzică” îl privește.

Noi am avea o singură dorință: Sentimentul patriotic, care trebuie să fie ceva sfânt, să nu mai fie târât în noroiul cupletelor. Ar fi cazul ca cei în drept să se sesizeze.

Al. Cl.

Abonații

sunt rugați să ne încunoștințeze ori de câte ori nu primesc ziarul regulat. Dela tipografie expediția se face normal, dar se vede treaba, pricina neprimirii la timp sau de loc, în altă parte trebuie căutată.

Și o vom căuta.

Ministerul Apărării Naționale
Direcțiunea Sup. A. Moto-mecanizată
Atelierul de Auto-reparații Nr. 43.

Găești-Dâmbovița

A v i z

Se aduce la cunoștință că Atelierul Fix Nr. 43. Găești-Dâmbovița, angajează lucrători — auto de toate specialitățile (ajustori, electricieni auto, mecanici — motoare, vopsitori, tapiteri, sudori, lăcătuși, strungari, tinchigii, carosieri, specialiști reparații motociclete, etc.)

Angajarea se va face în baza unei probe de atelier, când se va fixa un salariu total lunar între 15.000-22.000 lei. Se dau prime de încurajare în bani.

Se asigură aprovizionarea, continuă cu alimente și lemne a personalului și familiilor lor. Zilele de sărbătoare și boală se plătesc în întregime (angajarea lunară). Transportul personalului la serviciu cu autobuzul atelierului. Cantină lefțină cu hrană caldă.

Garnizoana Găești are locuințe lefține: numeroase școli primare, licee de băieți, școli de economie casnică (fete) și Școală Tehnică Ind. Mil. Auto.

Lucrătorul angajat este imediat scutit de mobilizare.

Candidații trebuie să aibă următoarele acte:

— Cerere de angajare, Livret militar (sau adeverință), Carte de meșter, lucrător (sau adeverință), Certificat - cazier judiciar cu dată recentă, Certificat de naționalitate, Certificat de naștere, Certificat medical.

— Să nu facă parte din următoarele arme: Marină, Aviație, Artilerie Greă, sau Antiaeriană, Care de Luptă și Moto-Mecanizate.

Să fie mai bătrân decât ctg. 1934. Timpul pentru probă de atelier se plătește.

Comand. atel. Fix Auto Nr. 43
Major, Valeriu Neagoe

Ajut. Comand.
Locot. B. Dumitrescu

Cinema „Astra”

Dela 29 Iulie

rulează filmul

Aldebaran

cu: GINO CERVI
ELISA CEGANI
EVI MALTAGLIATI

Cinema „ARO”

prezintă dela 28 Iulie

Un mușchetar la mănăstire

cu

MARIA MERCADER
CARLA DEL POGGIO

România
Jud. Brașov, Primăria Com. Prejmer
Nr. 1873/1943

Publicațiune

Târgul de țară din comuna Prejmer, județul Brașov, se va ține în zilele de:

7 August 1943, târg de vite,
8 August 1943, târg de mărfuri.
Prejmer, la 27 Iulie 1943.

Primăria Prejmer

Cereși neîntrecutele Brillantine colesterinate

Melrod

preparate după cea mai modernă formulă. Ele hrănesc părul și-i dau o deosebită strălucire și suplete. Grație compoziției lor speciale, ele emulsionează cu apa spumoasă și contrar brillantinelor comune, nu lasă părul gras după spălare cu săpun.

Melrod

Excelente ape de Colonie — Ulei de nucă
București Bv. Filantropiei 339. — Tel. 4.83.55

Regla Publică Comercială a Intreprinderilor Municipiului Brașov

Nr. 2176/943

Publicațiune de licitație

Se aduce la cunoștință publică: în ziua de 13 August 1943, orele 9 a. m. se va ține la sediul acestei Regii din șoseaua Sft. Petru Nr. 11, tratare prin bună învoială pentru darea în antrepriză a executării lucrărilor de canalizare în următoarele străzi din Brașov:

Str. Dr. I. Meșota . . . 147 ml.
„ Ucenescu . . . 323 „
„ Curcanilor . . . 200 „
„ Dr. Bogdan . . . 208 „
„ Gheorghe Stion . . . 93 „
„ A. Bărsăneanu . . . 90 „
„ Crucii . . . 219 „

Tratarea se va ține în conformitate cu normele generale pentru modul tratării prin bună învoială încuviințate de Legea Contabilității Publice, cu modificările și derogările făcute prin legea din 26 Ianuarie 1940 și a regulamentului pentru adjudecarea lucrărilor pe seama Exploatărilor Comunale, regulament publicat în Monitorul Oficial Nr. 115 din 20 Mai 1939.

Ofertanții vor depune o garanție de 5% din valoarea ofertei.

Ofertele pot fi făcute pentru una sau mai multe străzi sau pentru toate străzile specificate mai sus.

Planurile și caietul de sarcini se pot vedea în fiecare zi de lucru între orele 8-13 a. m., la Serviciul Canalizării.

Brașov, la 28 Iulie 1943.

Director, Șeful Serviciului,
Ing. B. Măzgăreanu V. Păcuraru

Mica publicitate

Pierdut registru școlar netrebuincios găsitului, rog a-l înapoia cu recompensă.

Icoane pe sticlă

cumpără Muzeul „Astrei” Brașov, (B-dul Regele Ferdinand No. 12).

A v i z

La Federala „CARPAȚI” Brașov, Intreprinderile „Albina”, se află de vânzare: una presă pentru fân, un răcitor, diferite birouri, teighele, butoaie, putini, lăzi goale pentru expediat ceapă, etc.

UZINELE „ASTRA” Brașov angajează

lucrători calificați și necalificați

bărbați și femei — sănătoși și capabili de muncă. — Salarizarea conform normelor fixate de Ministerul Muncii.

Ofertele se primesc pe adresa Uzinelor”.

Saci,

Sfoară

Pânză

din cânepă și hârtie

MATERIALE TEHNICE

Țevi de gaz și de construcție pentru aburi și apă

ARMĂTURI din fontă, oțel, etc.

București, Str. Regală 1
la ARATEX Tel. 5.42.61 și 5.66.86 s. a. r.

România
Jud. Brașov, Primăria comunei Codlea
Nr. 3541.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 19 August 1943, ora 19 a. m. în localul primăriei comunei Codlea, județul Brașov, se va ține licitație publică cu oferte închise și sigilate, pentru vânzarea cantității de circa 570 m. c. material lemnos de lucru și construcție, pe unitate fasonat loco pădure, esență fag, rezultat din fasonarea în regula comunei pe a. 1943/1944 în parchetul serla III-a „Geamăna”.

Licitația se va ține pe lângă respectarea dispozițiilor cuprinse în art. 80-110 din L. C. P. și normele generale pentru ținerea licitațiilor la administrațiile publice.

Garanția provizorie 5% din suma oferită.

Condițiile de licitație se pot vedea la primăria comunei Codlea și Serviciul silvic județean Brașov, în timpul orelor oficiale.

Supraoferte nu se primesc.
Codlea, la 22 Iulie 1943.

p. Primar, Notar,
P. Plajer I. Magda

MARE RENTABILITATE prin Exploatarea Fabricașului Arpacășului (Graupen)

— și meiului (Geschalté Hirse) —
cu aparate moderne

Necesită: spațiu mic și cheltuială puțină. Se produce orice calitate dela tipul de lux până la cel popular. Aceleași aparate funcționează la fabricile „JULIU MEINL S. A. R.” și „INDUSTRIA HILDEBRANDT”.

Adresați: DAN I. STĂNESCU,
Palatul Generala, Brăila

De închiriat

un local de prăvălie

De vânzare

un aranjament complet de prăvălie
Strada Mareșal Prezan No. 8

Tipografia „Astra” Brașov

caută

Ucenici români

TIPOGRAFIA

„ASTRA”

Execută orice tipăritură
sau lucrare de legătorie

Telefon 1102

Aveți încredere într-o întreprindere curat românească.

Atelierele: Str. Lungă No. 1. (în curtea cinematografului „ASTRA”)

Informațiuni

Abonamente de sprijin

Dr. Cornel Cărpinișan,
medic, Brașov Lei 1800
Dr. Eugen Nicoară, medic,
Brașov 1000
D-ra Coca Purdilă, studentă 500

Conferință

Duminecă 1 August c. orele 11.30 a. m. va conferența Domnișoara profesoară Antoaneta Jotta Leonin despre: „Gândire și Credință”, — în sala festivă a Camerei de Industrie și Comerț. Intrarea liberă.

Conferință lunară pentru comercianți, industriași și meșeriași

Camera de Comerț și de Industrie din Brașov aduce la cunoștința comercianților, industriașilor și meșeriașilor că în ziua de miercuri 4 August 1943, ora 18, va avea loc în sala dela sub-solul Camerei, conferința lunară unde se vor debate chestiuni fiscale și economice privind ultimele legi apărute. Având în vedere importanța acestor conferințe domni comercianți, industriași și meșeriași sunt rugați a lua parte în număr cât mai mare.

Teatrale

Marti, 3 August a. c., la ora 8.30 seara, se va reprezenta în sala „Astra”, comedia în 3 acte *Intr'o vară la moșie* de Lucia și Aurel Șerbănescu. E turneul oficial al Teatrului Național din București.

Miercuri, 4 August a. c., la ora 8.30 se va reprezenta, tot în sala „Astra”, piesa în 3 acte de Vasval Cregus *Cântec de vrajă* în frunte cu artistul Vasile Crețoiu. Bilete pentru amândouă spectacolele la agenția teatrală Maria Băcilă. Telefon 35-37.

Fiscale

Pentru vânzările de făină de grâu, porumb sau orice alte făinuri, se percepe, conform art. 4 din lege, impozitul pe cifra de afaceri de 5.700%.

Prelungirea orei de închidere

Se face cunoscut că, Ministerul Muncii, la îndrumarea Consiliului Interministerial din 7 Iulie a. c., a hotărât, prin Decizia Ministerială Nr. 35029 din 19 Iulie a. c., ca magazinele comerciale, de manufactură, mode etc. din Brașov, care închideau seara la ora 18, să închidă la ora 19. Această prelungire de orar este valabilă până la 15 Septembrie 1943.

Se atrage atenția comercianților care intră în această categorie să se conformeze în totul acestor dispozițiuni.

NOI nu avem subvenții dela nimeni.

Cronica Războiului

de **Mădăre Mateescu**

SITUAȚIA DIN ITALIA

Evenimentele din Italia țin încă încordată atenția cercurilor politice și militare din întreaga lume. Poporul italian și-a regăsit calmul, hotărât să facă zid în jurul Regelui.

Pe noi, Români, Mareșalul Badoglio ne cunoaște și ne prețuiește. A fost la noi acasă și inima i-a bătut la fel de tare atunci când se vorbea de drepturile României. Eram la începutul încheierii noastre teritoriale și cuvintele de îmbărbătare adresate poporului român din una din provinciile realipite răsună și azi: „Lângă sabia voastră va sta și sabia mea în apărarea pământului care al vostru este de veacuri și al vostru va rămâne de-a-pururi”.

Primul act al Mareșalului Badoglio a fost numirea miniștrilor. Astăzi guvernul italian are următoarea compunere: afacerile străine, *Rafaele Guarriglia*, ambasador al Majestății Sale; interne, dr. *Bruno Fornacieri*, prefect al Majestății Sale; Africa italiană, generalul *Melchiade Gabba*, senator al Regatului; grație și justiție, dr. *Gaetano Azzariti*, director general al ministerului grației și justiției; finanțe, *Domenico Bartolini*, inspector general al statului, senator al Regatului; război, generalul *Antonio Sorice*, consilier de Stat; marină, contraamiralul *Rafaele de Courten*; aviație, generalul de brigadă aeriană *Renato Sandalli*; educație națională, dr. *Leonardo Severi*, consilier de Stat; lucrări publice, dr. *Domenico Romano*, director general în ministerul de lucrări publice; agricultură și păduri, prof. *Alexandru Brizzi*, secretar al Regatului; comunicații, generalul *Federico Amorso*; corporații, dr. *Leopoldo Piccaridi*, consilier de Stat; cultura populară, *Guido Rocco*, ambasador al Majestății Sale, director general al presei externe; schimburi și de-vize, dr. *Giovani Acanfora*, director general al Băncii Italiei; producția de război, generalul *Carlo Favagrossa*; dr. *Pietro Baratolo* a fost numit subsecretar de Stat la președinția Consiliului de Miniștri.

Presa italiană își manifestă încrederea în echipa de lucru a Mareșalului Badoglio și face pe larg biografia fiecărui nou ministru. Al doilea act, care pune politica internă a Italiei pe baze constituționale este disolvarea partidului fascist.

Sedința care a hotărât desființarea fascismului s'a ținut sub președinția Mareșalului Badoglio, în Palatul Viminale, și a fost prima reuniune a noului cabinet.

Odată cu desființarea fascismului s'au luat măsuri pentru ca instituțiile de ajutorare, de educare și sportive ce depindeau de partid, să poată funcționa mai departe.

În cursul aceleiași reuniuni a Consiliului de miniștri s'a hotărât abrogarea legii din 9 Decembrie

1928 Nr. 2693 privitoare la Marele Consiliu Fascist, incompatibilă cu revenirea la constituționalism.

Consiliul de miniștri a ordonat suprimarea tribunalului special pentru apărarea statului. Chestiunile ce erau de resortul acelu tribunal vor fi deferite tribunalelor militare ale corpurilor de armată, pe toată durata războiului.

Odată clarificată situația internă, Consiliul s'a ocupat și de politica externă a Italiei. În această privință s'a hotărât ca politica externă a Italiei să nu sufere nicio schimbare.

La Berlin, unde schimbarea a produs mare surpriză, cercurile dela Wilhelmstrasse privesc din nou cu optimism viitorul. Aceasta cu atât mai mult, cu cât politica italiană se bazează pe alianța cu Germania și pe interesele comune ale celor două țări. Natural, politica Italiei se bazează pe interese italiene și pe realități politice de care se va ține seamă cu toată seriozitatea.

Anglo-americanii nu și-au schimbat nici ei atitudinea față de Italia. Atât d-l *Churchill*, în discursul său rostit în Camera Comunelor, cât și d *Roosevelt*, în discursul pronunțat la radio, pretind capitularea necondiționată a Italiei. Premierul britanic a anunțat noi atacuri aeriene asupra Romei.

Postul de radio Roma comentând evenimentele a declarat: „Atâta vreme cât inamicul se mai găsește pe pragul Italiei, poporul italian nu cunoaște decât un singur cuvânt de ordine ce a fost dat de Mareșalul Badoglio și anume: „Războiul continuă”.

Același post de radio, referindu-se la declarațiile d-lui *Churchill* precizează că nimic nu s'a schimbat în relațiunile italo-engleze.

Odată cu instaurarea noului guvern se observă o activitate diplomatică neobișnuit de mare la Vatican.

Papa a acordat numeroase audiențe particulare și a primit printre alții pe Nuntial apostolic în Italia, Monseniorul *Borgonieni Duca*.

Populația din Roma a făcut o caldă manifestație în Piața Sf. Petru, exprimându-și simpatia față de Suveranul Pontif

Mersul războiului

În Sicilia

Așa precum a declarat Mareșalul Badoglio, războiul continuă în Sicilia. Forțele italiene și germane opun o rezistență dărză în fața unui inamic puternic. Atacul aliaților este îndreptat acum la Nord de Catana. Aviația a scufundat câteva vase de transport aliate. Un atac american dat în regiunea *Cefalu* a fost respins, așa precum a fost respinsă și încercarea de pătrundere în regiunea *Leonforte*.

Aviația engleză a bombardat regiunea *Neapole și Messina*. Ultimul comunicat italian semnat, de generalul *Ambrosio*, semnaleză o luptă aeriană deasupra Sardiniei în care aliații au pierdut câteva avioane de tipul „Curtiss”, precum și un avion torpilor.

În răsărit

Pe frontul din răsărit atacurile sovietice au scăzut pe frontul central. În schimb, la capul de pod *Cuban* și pe *Mius*, atacurile se dau cu aceeași înverșunare. Un vi-guros contraatac dat de vânătorii de munte români și germani a scos pe bolșevici din importante poziții din munți, pierdute în zilele precedente, în regiunea *Novorosisk*. Vechea linie principală de rezistență germano-română a fost recucerită pe întregul ei traseu. În luptele de pe *Mius* aviația română a avut un rol hotărâtor.

Pe *Donețul* mijlociu și în sectorul *Bielgorod* nu au fost semnalate decât lupte locale. Bolșevicii caută acum să procedeze la o regrupare a forțelor care au suferit pierderi grele.

Al doilea centru principal al ofensivei bolșevice s'a situat în regiunea *Leninogradului*. Frontul german dela Sud de lacul *Ladoga* a fost atacat fără încetare din toate părțile de formațiuni de infanterie și de tancuri.

Sovieticii au aruncat în luptă, în proporții sporite, avioane de asalt cu misiunea de a deschide cale regimentelor de infanterie.

În Vestul Europei formațiuni de bombardiere americane au atacat ziua orașele *Hanovra* și *Hamburg*, precum și câteva localități din regiunea de coastă a Germaniei.

Curierul „Astei” Brașov

Biblioteca „Astei” Brașov

este deschisă în fiecare zi de lucru, între orele 9-12 și 15-19. O sală de lectură bine întreținută, cu 40 de locuri, stă la dispoziția cititorilor. Secția de împrumut funcționează și ea.

„GAZETA TRANSILVANIEI”

Redactor responsabil
ION COLAN

Redacția și Administrația
BRAȘOV
B-dul Regele Ferdinand No. 12
TL 1513

Abonamentul anual Lei 400
Autorități și Societăți Lei 800
Membrii „Astei” din comunele jud. Brașov și refugiații săteni din Ardealul de Nord Lei 200